

رئاسة الشؤون الدينية
بالمسجد الحرام والمسجد النبوي

Shona

شونا

العَقِيدَةُ الصَّحِيحَةُ وَمَا يُضَادُّهَا

Kutenda Kwakarurama nezvinopikisana nako

Munyori Vanoremekedzwa Sheikh
Abdul Aziz ibn Abdullah ibn Baz

العَقِيدَةُ الصَّحِيحَةُ وَمَا يُضَادُّهَا

Kutenda Kwakarurama nezvinopikisana nako

لِسَمَاحَةِ الشَّيْخِ الْعَلَّامَةِ
عَبْدِ الْعَزِيزِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ بَازٍ
رَحِمَهُ اللَّهُ

Munyori Vanoremekedzwa Sheikh
Abdul Aziz ibn Abdullah ibn Baz

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

Kuchengetedza Tawheed

Gwaro rekutanga:

Kutenda Kwakarurama nezvinopikisana nako

Kurumbidzwa kwese ndekwa Allah vari vega, uye kuropafadzwa nerugare ngazvive kune avo vasina mumwe Muporofita mumashure mavo, pamwe chete nemhuri yavo nemaSwahaaba avo.

Ndichienderera mberi: Zvirokwazvo, sezvo kutenda kwakarurama kuri iko musimbote wechitendero cheIslam, uye hwaro hwechitendero, ndakaona zvakakosha kutaura pamusoro penyaya iyi, nekunyora pamwe nekugadzira mabhuku mukuitsanangura nekuijekesa.

Uye zvinozivikanwa neumbowo hwemitemo hunobva muBhuku (Qur'an) neSunnah: kuti mabasa nemashoko anongova akarurama nekugamuchirwa kana achibva mukutenda kwakarurama, asi kana kutenda kusina kururama, mabasa nemashoko anobva pakuri anoshaya basa, sezvakataurwa naAllah vari kumusoro-soro kuti:

{...وَمَنْ يَكْفُرْ بِالْإِيمَانِ فَقَدْ حَبِطَ عَمَلُهُ وَهُوَ فِي الْآخِرَةِ مِنَ الْخَسِيرِينَ}

{...Uye uyo anoramba kutenda, zvirokwazvo

mabasa ake anenge aparara, uye muhupenyu hwamangwana achange ari pakati peavo vakarasikirwa.} [Al-Ma'idah: 5].

Allah vari kumusoro-soro vakati:

{وَلَقَدْ أُوحِيَ إِلَيْكَ وَإِلَى الَّذِينَ مِنْ قَبْلِكَ لَئِنْ أَشْرَكْتَ لَيَحْبَطَنَّ عَمَلُكَ وَلَتَكُونَنَّ مِنَ الْخَاسِرِينَ ﴿٥٥﴾}

{Uye zvirokwazvo kwakadzikiswa kwauri (mashoko kubva kuna Allah), uye nekune vaya vakakutangira, kuti: “Kana ukasanganisa Allah nezvimwe zvisikwa mukunamata, zvirokwazvo mabasa ako achaparadzwa, uye zvirokwazvo uchava pakati peavo vakarasikirwa.”}

[Az-Zumar: 65].

Uye ndima dzinoreva izvi dzizhinji. Zvirokwazvo bhuku raAllah riri pachena, neSunnah yeMutumwa wavo akavimbika, kwaari ngakuve nemaropafadzo nerugare rwepamusoro-soro rwunobva kuna Tenzi vake; zvakaraidza kuti hwaro hwekutenda kwakarurama hunopfupikiswa muzvinhu zvitanzu, izvo zvinoti: kutenda muna Allah, nengirozi dzavo, nemabhuku avo, nevatumwa vavo, neZuva rekupedzisira, uye nezvakatarwa, zvakanaka zvacho nezvakaipa zvacho. Saka zvinhu zvitanzu izvi ndizvo: misimbati yekutenda kwakarurama yakaunzwa neBhuku raAllah rinokudzwa, uye Allah vakatuma nayo Mutumwa wavo Muhammad, rugare nemakomborero aAllah

ngazvive pavari.

Uye humbowo hwakawanda hunowanikwa pamusoro penheyo nhanhatu idzi muQur'an nemuSunnah yechokwadi, uye pakati pahwo semuenzaniso pane zvinotevera:

Chekutanga: Humbowo hunobva muQur'an; humwe hwacho: mashoko aAllah vane simba nehukuru ekuti:

﴿لَيْسَ الْبِرَّ أَنْ تُولُوا وَجُوهَكُمْ قِبَلَ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ وَلَكِنَّ الْبِرَّ مَنْ ءَامَنَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَالْمَلَائِكَةِ وَالْكِتَابِ وَالنَّبِيِّينَ...﴾

{Kururama hakusi (chete) pakuti mutendeutse zviso zvenyu kutarisa divi rekumabvazuva nekumadokero (pakunamata), asi kururama ndekweuyo anotenda muna Allah, muzuva rekupedzisira, mungirozi, mumabhuku, uye nemaporofita...} [Al-Baqarah: 177].

Uye Allah vanorumbidzwa, vekumusoro-soro vakati:

﴿ءَامَنَ الرَّسُولُ بِمَا أُنزِلَ إِلَيْهِ مِنْ رَبِّهِ وَالْمُؤْمِنُونَ كُلٌّ ءَامَنَ بِاللَّهِ وَمَلَائِكَتِهِ وَكُتُبِهِ وَرُسُلِهِ لَا نُفَرِّقُ بَيْنَ أَحَدٍ مِّنْ رُّسُلِهِ...﴾

{Mutumwa akatenda mune izvo zvakadzikiswa kwaari kubva kuna Tenzi vake, uye nevatendi. Mumwe nemumwe wavo akatenda muna Allah, nemungirozi dzavo, nemumabhuku avo, uye nemumatumwa vavo. Hatisiyanisi pakati peumwe neumwe wevatumwa vavo...} [Al-Baqarah: 285].

Uye Allah vanorumbidzwa vakati:

﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا آمِنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَالْكِتَابِ الَّذِي نَزَّلَ عَلَى رَسُولِهِ
وَالْكِتَابِ الَّذِي أُنْزِلَ مِنْ قَبْلُ وَمَنْ يَكْفُرْ بِاللَّهِ وَمَلَائِكَتِهِ وَكُتُبِهِ وَرُسُلِهِ وَالْيَوْمِ
الْآخِرِ فَقَدْ ضَلَّ ضَلَالًا بَعِيدًا﴾ (١٣٦)

{O imi vatendi, tendai muna Allah nemuMutumwa wavo, nemubhuku iro ravakadzikisa kuMutumwa wavo, uye nemubhuku iro ravakadzikisa kubva kare. Uye ani nani anoramba kutenda muna Allah, nemungirozi dzavo, nemumabhuku avo, uye nemuvatumwa vavo, uye nezuva rekupedzisira, zvirokwazvo anenge arasika kurasika kure kure.} [An-Nisa: 136].

Uye Allah vanorumbidzwa vakati:

﴿أَلَمْ تَعْلَمْ أَنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا فِي السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ إِنَّ ذَلِكَ فِي كِتَابٍ إِنَّ ذَلِكَ عَلَى
اللَّهِ يَسِيرٌ﴾ (٧٠)

{Hauzivi here kuti Allah vanoziva zvole zviri kumatenga uye zviri panyika? Zvirokwazvo, zvese zviri muGwaro (rina Allah). Zvirokwazvo, izvozvo kuna Allah zviri nyore.} [Al-Hajj: 70].

Chechipiri: Humbowo kubva muSunnah; mune Hadith yakarurama inozivikanwa yakarondedzerwa naMuslim mubhuku rake rinonzi: Sahih kubva muHadith yemutangamiri wevatendi Umar bin Al-Khattab (Allah ngavafare naye) yekuti Jibril (rugare ngaruve kwaari) akabvunza Muporofita (rugare nemakomborero

aAllah ngazvive pavari) nezvekutenda, vakati kwaari:

«الْإِيمَانُ أَنْ تُؤْمِنَ بِاللَّهِ، وَمَلَائِكَتِهِ، وَكُتُبِهِ، وَرُسُلِهِ، وَالْيَوْمِ الْآخِرِ، وَتُؤْمِنَ بِالْقَدَرِ خَيْرِهِ وَشَرِّهِ».

"Kutenda ndekwekuti utende muna Allah, mungirozi dzavo, mumabhuku avo, muvatumwa vavo, nemuzuva rekupedzisira, uye kuti utende mune zvakatarwa naAllah (Qadar), zvakanaka nezvakaipa zvacho"¹. Hadith. Uye yakarondedzerwa nemaSheikh maviri - nemutsauko mudiki - kubva muhadith yaAbu Hurayrah (Allah ngavafare naye).

Uye mumbiru nhanhatu idzi munobva : zvose zvinosungirwa kune muMuslim kuti atende mazviri, zvine chekuita naAllah vane masimba nembiri, uye nenyaya yekumutswa kuvakafa, nezvimwewo munyaya dzezvinhu zvisingaonekwi; kubva pane zvakaziviswa naAllah vane hukuru nemasimba ose, neMutumwa wavo (rugare nemakomborero zvaAllah ngazvive pavari).

Uye tsananguro yemisimbati mitanhatu iyi yakamira sezvizvi:

Musimbati wekutanga: Kutenda muna Allah vari kumusoro-soro.

Kunosanganisira zvinhu zvakati wandei, zvimwe

¹ Yakarondedzerwa naMuslim (8).

zvacho ndezvizvi: Kutenda kuti ndivo Mwari vechokwadi vakakodzera kunamatwa pasina zvimwe zvisiri ivo; nokuti ndivo Musiki wevaranda, Muitiri wezvakanaka kwavari, Mupi weraramo yavo, Muzivi wezvakananzika zvavo nezviri pachena, uye vane simba rekupa mubairo kune vanovateerera nekuranga vasingavateereri.

Uye Allah vakasika majinn nevanhu; nechinangwa chekunamata uku, uye vakavaraira kuti vazviite, sezvakataura Allah vekumusoro-soro kuti:

﴿وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ ﴿٥٦﴾ مَا أُرِيدُ مِنْهُمْ مِنْ رِزْقٍ وَمَا أُرِيدُ أَنْ يُطْعِمُونِ ﴿٥٧﴾ إِنَّ اللَّهَ هُوَ الرَّزَّاقُ ذُو الْقُوَّةِ الْمَتِينُ ﴿٥٨﴾﴾

{Uye handina kusika majinn nevanhu kunze kwekuti vandinamate 56}

{Handitsvagi raramo kubva kwavari, uye handitsvagi kuti vandipe kudya 57}

{Zvirokwazvo, Allah ndivo Mupi wemakomborero, vane masimba ese, vakasimba zvikuru. 58} [Adh-Dhaariyaat: 56-58].

Allah vari kumusoro-soro vakati:

﴿يَا أَيُّهَا النَّاسُ اعْبُدُوا رَبَّكُمُ الَّذِي خَلَقَكُمْ وَالَّذِينَ مِنْ قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ ﴿٥٩﴾ الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ الْأَرْضَ فِرَاشًا وَالسَّمَاءَ بِنَاءً وَأَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَخْرَجَ بِهِ مِنَ الثَّمَرَاتِ رِزْقًا لَكُمْ فَلَا تَجْعَلُوا لِلَّهِ أَنْدَادًا وَأَنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٦٠﴾﴾

{Imi vanhu, namatai Tenzi venyu, avo vakakusikai imi pamwe neavo vaivepo musati

mavepo, zvimwe mungave vanotya (vatsvene).} 21

{Avo vakakusikirai nyika kuti ve nzvimbo yenyu yekuzorora, uye denga rive chivakwa, uye vanonaisa mvura kubva kudenga, uye kubva mairi vakaita kuti michero ibereke sekudya kwenyu; saka musabatanidza Allah nevamwe vanamwari mukunamata imi muchiziva. 22}

[Al-Baqarah: 21-22].

Uye zvirokwazvo Allah vakatumira vatumwa, uye vakadzikisa mabhuku: kuti vajekese chokwadi ichi, nekukoka vanhu kwachiri, nekuvayambira pamusoro pezvinopikisana nacho, sezvavakataura, ivo vanorumbidzwa uye vari kumusoro-soro, kuti:

﴿وَلَقَدْ بَعَثْنَا فِي كُلِّ أُمَّةٍ رَسُولًا أَنِ اعْبُدُوا اللَّهَ وَاجْتَنِبُوا الطَّاغُوتَ...﴾

{Uye zvirokwazvo takatumira murudzi rwese Mutumwa (achiti): ‘Namatai Allah uye siyanai naAt-Twaghuut (vana mwari venhema).’...}

[An-Nahl: 36].

Allah vari kumusoro-soro vakati:

﴿وَمَا أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ مِنْ رَسُولٍ إِلَّا نُوحِيَ إِلَيْهِ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنَا فَاعْبُدُونِ﴾

{Uye hatina kutumira mutumwa usati wavapo kunze kwekuti takamudzikisira shoko rekuti: “Zvirokwazvo, hapana ane kodzero yekunamatwa kunze kwangu, saka ndinamatei.”}

[Al-Ambiyaa: 25].

Uye Allah vemasimba nekukudzwa vakati:

﴿الر كِتَابٌ أُحْكِمَتْ آيَاتُهُ ثُمَّ فُصِّلَتْ مِنْ لَدُنْ حَكِيمٍ خَبِيرٍ ﴿١﴾ أَلَّا تَعْبُدُوا إِلَّا اللَّهَ إِنِّي لَكُمْ مِنْهُ نَذِيرٌ وَبَشِيرٌ ﴿٢﴾﴾

{Alif Lam Ra. (Iri)iGwaro rakasimbiswa ndima dzaro, uyezve dzikatsanangurwa zvakadzama, kubva kuna (Allah) vane hungwaru, vanoziva zvose1}

{Kuti musanamate chimwe chinamatwa kunze kwaAllah. Zvirokwazvo, ini ndiri muyambiri uye mupi wemashoko akanaka kwamuri kubva kwavari. 2} [Hud: 1-2].

Uye chokwadi chekunamata uku: ndiko kuitira Allah vanoremekedzwa vekumusoro-soro vari voga zvose zvinonamatwa nazvo nevaranda; sekukumbira (kuita du'a), kutya, kuve netariro, Swalaah, kutsanya, kuuraya mhuka, mhiko, nezvimwe zvakadaro kubva mumhando dzeminamato, nenzira yekuzvininipisa kwavari, nechido chemubairo wavo, nekutya murango wavo, pamwe chete nerudo rwakakwana kwavari, nekuzvideredza pamberi pehukuru hwavo.

Uye uyo anofungisisa pamusoro peQur'an rinoera: anoona kuti (ndima) dzakawanda dzaro dzakadzikiswa panheyo iyi huru; semashoko avo ivo vanorumbidzwa vekumusoro-soro ekuti:

﴿إِنَّا أَنْزَلْنَا إِلَيْكَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ فَاعْبُدِ اللَّهَ مُخْلِصًا لَهُ الدِّينَ ﴿١﴾ أَلَا لِلَّهِ الدِّينُ الْخَالِصُ وَالَّذِينَ اتَّخَذُوا مِنْ دُونِهِ أَوْلِيَاءَ مَا نَعْبُدُهُمْ إِلَّا لِيُقَرِّبُونَا إِلَى اللَّهِ زُلْفَىٰ إِنَّ

اللَّهُ يَحْكُمُ بَيْنَهُمْ فِي مَا هُمْ فِيهِ يَخْتَلِفُونَ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي مَنْ هُوَ كَاذِبٌ كَفَّارٌ ﴿٢﴾

{Zvirokwazvo takadzikisa kwauri (Iwe Muhammad) Gwaro nechokwadi, saka namata Allah, uchizvipira muchitendero chako kuna Allah voga. 2}

{Zvirokwazvo, kuna Allah (Mwari) ndiko kune chitendero chakachena. Uye avo vanotora vabatsiri kunze kwavo (vachiti): "Hativanamati kunze kwekuti vatiswededze padyo naAllah." Zvirokwazvo, Allah vachatonga pakati pavo mune izvo zvavanopikisana mazviri. Zvirokwazvo, Allah havatungamiriri murevi wenhema, asingatendi. 3} [Az-Zumar: 2-3].

Uye ivo vanorumbidzwa vekumusoro-soro vakati:

﴿وَقَضَىٰ رَبُّكَ أَلَّا تَعْبُدُوا إِلَّا إِيَّاهُ...﴾

{Uye Tenzi vako vakaraira kuti musanamate (chimwe chinhu) kunze kwavo...} "[Al-Isra: 23]."

Uye Allah vemasimba nekukudzwa vakati:

﴿فَادْعُوا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ وَلَوْ كَرِهَ الْكَافِرُونَ ﴿٢٠﴾﴾

{Saka namatai Allah makachenesa chitendero kwavari, kunyangwe avo vanoramba kutenda vachizvivenga.} [Ghafir: 14].

Saizvozvowo, ani nani anofungisisa nezveSunnah yeMuporofita achawana zvakare kukosheswa kwenheyo iyi huru. izvi

zvinosanganisira: zvakashumwa muSahihayn kubva kuna Muadh, Allah ngavafadzwe naye, kuti Muporofita, rugare nemakomborero aAllah ngazvive pavari, vakati:

«حَقُّ اللَّهِ عَلَى الْعِبَادِ أَنْ يَعْبُدُوهُ وَلَا يُشْرِكُوا بِهِ شَيْئًا».

«Kodzero yaAllah (Mwari) pavaranda vavo ndeyekuti vavanamate, uye kuti vasavabatanidze nechimwe chinhu»¹.

Uye zvinosanganisirwa mukutenda muna Allah zvakare: kutenda mune zvese zvavakasungira kuvaranda vavo, uye zvavakavapa semirairo yekutevera; kubva pamapango eIslam mashanu anooneka.

Ndeaya: kupupura kuti hapana anofanirwa kunamatwa kunze kwaAllah uye kuti Muhammad Mutumwa waAllah, kuita Swalaah, uye kupa Zakaah, uye kutsanya muRamadhaan, uye kuita Hajj kuImba Tsvene yaAllah kune uyo anokwanisa kuwana nzira yekuenda ikoko, nezvimwe zvinosungirwa zvakaunzwa neMutemo wakachena.

Bango rinonyanya kukosha pamapango aya uye riri guru: nderekupupura kuti hapana chakakodzera kunamatwa kunze kwaAllah, uye kuti Muhammad Mutumwa waAllah. Uye zvinodiwa nehuchapupu uhwu ndeizvi: kuzvipira pakunamata Allah vari voga, nekuramba zvese zvinonamatwa

¹ Yakarondedzerwa naAl-Bukhari (2856), uye naMuslim (30).

kunze kwavo. Uye izvi ndizvo zvinoreva kuti: hapana chakakodzera kunamatwa kunze kwaAllah, saka zvinoreva mashoko aya ndezvekuti - sezvakataurwa nenyanzvi dzechitendero (tsitsi dzaAllah ngadzive padziri): hapana chinofanirwa kunamatwa kunze kwaAllah. Naizvozvo: zvese zvinonamatwa kunze kwaAllah - angava munhu, ngirozi, jinn kana zvimwewo - zvinonamatwa zvenhema, uye chinofanirwa kunamatwa pachokwadi ndiAllah vari vega, vasina mubatsiri, sezvakataura Allah vanorumbidzwa vekumusoro-soro kuti:

{ذَلِكَ بِأَنَّ اللَّهَ هُوَ الْحَقُّ وَأَنَّ مَا يَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ هُوَ الْبَاطِلُ...}

{Nokuti Allah ndivo chokwadi, uye izvo zvavanonamata kunze kwavo ndizvo zvenhema...}

[Al-Hajj: 62].

Uye zvirokwazvo zvakatsanangurwa pakutanga kuti: Allah vanorumbidzwa vekumusoro-soro vakasika vanhu nemajini nekuda kwehwaro uhu hwakakosha zvikuru, uye vakavaraira nezvahwo, uye vakatuma vatumwa vavo nekuda kwahwo, uye vakadzikisa mabhuku avo pamusoro pahwo; saka zvinosungirwa pamuranda kuti afungisise izvozvo zvakanaka, uye achizviongorora zvakanyanya; kuitira kuti zvijeke kwaari izvo ruzhinji rwemaMuslim rwakawira mazviri mukusaziva kukuru pamusoro pehwaro uhu; kusvikira

vakanamata zvimwe pamwechete naAllah, uye vakapa kodzero yavo yakachena kune avo vasiri ivo, saka Allah ndivo vanokumbirwa rubatsiro.

Kutenda muna Allah vanorumbidzwa, kunosanganisira kutenda kuti ndivo Musiki wenyika neMurongi wezviringwa zvayo, uye ndivo vanofambisa zvinhu mairi neruzivo rwavo nesimba ravo sezvavanoda ngavarumbidzwe, uye kuti ndivo Muridzi wenyika ino nehupenyu hwamngwana uye Tenzi wezvisikwa zvose. Hakuna mumwe Musiki kunze kwavo, uye hakuna mumwe Tenzi kunze kwavo. Uye vakatuma vatumwa, uye vakadzikisa mabhuku; kuti vagadzirise varanda, nekuvakoka kune izvo zvine ruponeso rwavo nekunaka kwavo panyika nekuhupenyu huchauya. Uye kuti ivo (kukudzwa ngakuve kwavari) havana anosanganiswa navo mune zvese izvozvo. Allah vari kumusoro-soro vakatai:

﴿اللَّهُ خَلَقَ كُلَّ شَيْءٍ وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ وَكِيلٌ ﴿٦٢﴾﴾

{Allah ndivo Musiki wezvinhu zvese; uye ndivo Muchengetedzi wezvinhu zvese.} [Az-Zumar: 62].

Allah vari kumusoro-soro vakati:

﴿إِنَّ رَبَّكُمُ اللَّهُ الَّذِي خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ ثُمَّ اسْتَوَىٰ عَلَى الْعَرْشِ يُغْشَىٰ اللَّيْلَ النَّهَارَ يَطْلُبُهُ حَثِيثًا وَالشَّمْسُ وَالْقَمَرُ وَالنُّجُومُ مُسَخَّرَاتٌ بِأَمْرِهِ ۗ أَلَا لَهُ الْخَلْقُ وَالْأَمْرُ تَبَارَكَ اللَّهُ رَبُّ الْعَالَمِينَ ﴿٦٣﴾﴾

{Zvirokwazvo, Tenzi venyu ndiAllah, avo

vakasika matenga nenyika mumazuva matanhatu, uye vakaenda pamusoro peChigaro cheHumambo. Vanofukidza masikati nehusiku, (husiku) uchitevera (masikati) nekukasika, uye (vakasika) zuva nemwedzi nyeredzi, zvose zvichiteerera murairo wavo. Zvirokwazvo, kusika nekutonga ndezvavo. Vanokomborerwa ndiAllah, Tenzi wezvisikwa zvose.} [Al-A'raaf: 54].

Zvekare kutenda muna Allah vekumusoro-soro kunosanganisira: kutenda mumazita avo akanaka nemaitiro avo epamusoro-soro ari mubhuku ravo rinokudzwa, uye akatsinhirwa kubva kuMutumwa wavo akavimbika, pasina kushandura zvazvinoreva, kana kuramba, kana kutsanangura mamiriro azvo, kana kufananidza nezvisikwa,

{...لَيْسَ كَمِثْلِهِ شَيْءٌ وَهُوَ السَّمِيعُ الْبَصِيرُ}

{...Hapana chakafanana navo; uye Ivo ndivo vanonzwa zvese, vanoona zvese.} [Ash-Shuura: 11].

Saka zvinofanira kutorwa sekuuya kwazvakaita (mundima dzechitendero) pasina kubvunza kuti sei, pamwechete nekutenda muzvirevo zvikuru zvazvinoratidza ari iwo maitiro aAllah, vane simba nehukuru. Uye zvinosungirwa kuvatsanangura ivo vekumusoro-soro nazvo nenzira yakavakodzera, pasina kufananidza nezvisikwa zvavo mune chero chimwe chemaitiro avo, sekutaura kwavakaita Allah vekumusoro-soro. Uye Allah vemasimba

nekukudzwa vakati:

{فَلَا تَضْرِبُوا لِلَّهِ الْأَمْثَالَ إِنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ وَأَنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ﴿٧٤﴾}

{Naizvozvo musaitira Allah mienzaniso.
Zvirokwazvo, Allah vanoziva uye imi hamuzivi.}

[An-Nahl: 74].

Saka iyi ndiyo: dzidziso yekutenda yeboka reAhlu Sunnah wal-Jama'ah kubva kumaSwahaabah veMutumwa waAllah (rugare nemakomborero aAllah ngazvive pavari) neavo vakavatevera nenzira yakanaka; pamusoro pemazita aAllah (Mwari) nemaitiro avo, anova ari ivo akataurwa naAlmaam: Abu Al-Hasan Al-Ash'ari (tsitsi dzaAllah ngadzive pavari) mubhuku rinonzi "Al-Maqalaat" kubva kuanhu veHadith neAhlu Sunnah, akataurwawo nevamwe kunze kwavo kubva muvanhu veruzivo nekutenda.

Al-Awza'i, Allah ngavamuitire tsitsi, akati: (Az-Zuhri naMakhul vakabvunzwa nezvendima dzemamimiro (aAllah), vakati: Dzisiyei dzive sekuuya kwadzakaita...)¹.

Uyezve Al-Awzaa'i, Allah ngavamuitire tsitsi, akati: (Taiwanzotaura isu ivo maTabi'un varipo tichiti: Zvirokwazvo Allah vakarumbidzwa vari

¹ Yakarondedzerwa naAl-Laalakai mubhuku rinonzi Sharh Usul Al-I'tiqaad (735), naIbn 'Abd Al-Barr mubhuku rinonzi Jaami' Al-'Ilm wa Fadhlihi (1801), asi nemashoko anoti mahadith panzvimbo pekuti ndima dzemamimiro aAllah, uye mashoko ake anoti: "Shumai mahadith aya sekuuya kwaakaita uye musaite nharo paari."

pamusoro peChigaro chavo chehushe, uye taitenda mune izvo zvakauya muSunnah pamusoro pemamiriro avo)¹.

Uye Al-Walid bin Muslim, Allah (Mwari) ngavamunzwire tsitsi, akati: (Malik, naAl-Awza'i, naAl-Layth bin Sa'd, uye Sufyan Al-Thawri (tsitsi dzaAllah ngadzive pavari) vakabvunzwa nezvenhaurwa dzakauya maererano nemamiro aAllah; vese vakabva vati: Dzitorei semauiyiro adzakaita pasina kubvunza kuti Allah vakamira sei)².

Uye pakabvunzwa Rabi'ah bin Abi 'Abdur-Rahman - mudzidzisi waMalik, tsitsi dzaAllah ngadzive pavari vose - nezvekuenda kwaAllah pamusoro pechigaro chavo, akati: (Kuenda pamusoro kunozivikanwa, uye mamiriro acho chaiwo haanzwisike, uye shoko rinobva kuna Allah, uye basa reMutumwa kuparidza shoko zviripachena, uye basa redu kutenda (mazviri)...) ³, Uye Imam Malik (Allah ngavamunzwire tsitsi) paakabvunzwa maererano neizvozvo, akati:

¹ " Yakarondedzerwa naAl-Bayhaqi mu(bhuku rinonzi) Al-Asma wa As-Sifat (865), uye isnaad yayo ikanzi yakasimba naIbn Taymiyyah mu(bhuku rinonzi) Al-Hamawiyyah (peji: 269), uye Adh-Dhahabi akati mu(bhuku rinonzi) Al-Ardh (2/223): "Vanhv vakaitaura (hadith iyi) malmam akavimbika.""

² Yakarondedzerwa naAl-Laalaka'i muSharh Usul Al-I'tiqaad (930), naAl-Bayhaqi muAl-Asmaa' wa As-Sifaat (955).

³ Yakarondedzerwa naAl-Laalaka'i mubhuku rinonzi Sharh Usul Al-I'tiqaad (665), naAl-Bayhaqi mubhuku rinonzi Al-Asmaa' Was-Swifaat (868).

"(Kuenda pamusoro (Istiwaah) kunozivikanwa, kuti zvinoitika sei hazvizivikanwe, kutenda mazviri kunosungirwa, uye kubvunza nezvazvo iBid'ah) Kubva ipapo vakati kune aibvunza: Handikuoni kunze kwekuti uri murume akaipa! Uye vakaraira kuti abviswe pavaive¹." Zvekare, zvinoreva izvi zvakarondedzerwa kubva kuna amai vevatendi Umm Salamah, Allah ngavafare naye².

Uye Imam Abu Abdul Rahman bin Al-Mubarak, tsitsi dzaAllah ngadzive pavari, vakati: (Tinoziva Tenzi vedu vanorumbidzwa kuti vari pamusoro pematenga avo, pamusoro pechigaro chavo chehumambo, vari pakasiyana nezvisikwa zvavo)³.

Uye mashoko emamam pachikamu chino akawanda zvikuru zvekuti haagone kutorwa ese muhurukuro ino, uye uyo anoda kunyatsoziva zvizhinji pane izvozvo ngaverenge zvakanyorwa nenyanzvi dzeSunnah pachikamu chino, zvakaita sebhuku rinonzi "As-Sunnah" raAbdullah mwanakomana waImaam Ahmad, nebhuku rinonzi "At-Tawhid" raImaam mukuru Muhammad bin Khuzaymah, nebhuku rinonzi "As-Sunnah" raAbu

¹ Yakarondedzerwa naAl-Laalaka'i mubhuku rinonzi Sharh Usul Al-I'tiqaad (664), naAbu Nu'aym mubhuku rinonzi Hilyat Al-Awliya' (325/6), naAl-Bayhaqi mubhuku rinonzi Al-Asmaa' was-Swifaat (867).

² Yakarondedzerwa naAl-Muzakki mubhuku rinonzi Al-Muzakkiyyat (29), naIbn Battwa mubhuku rinonzi Al-Ibaanah (120), uye naAl-Laalaka'i mubhuku rinonzi Sharh Usul al-I'tiqaad (663).

³ Yakarondedzerwa naAd-Daarimi mubhuku rake Ar-Radd 'ala Al-Jahmiyyah (67), naAl-Bayhaqi mubhuku rinonzi Al-Asmaa' was-Sifaat (903).

Al-Qaasim Al-Laalaka'i At-Tabari, nebhuku rinonzi "As-Sunnah" raAbu Bakr bin Abi 'Aasim, pamwe nemhinduro yaShaykh Al-Islam Ibn Taymiyyah kune vanhu vekuHamah inova mhinduro huru ine pundutso zhinji yaakatsanangura mairi (Allah ngavamunzwire tsitsi) nheyo dzekutenda dzeAhlu Sunnah. Uye akaunza mairi zvizhinji kubva pamashoko avo, pamwe nehumbowo hwechitendero nehwepfungwa hwekuratidza chokwadi pane zvakataurwa neboka reAhlu Sunnah, nekuratidza kuti zvakataurwa nevanovapikisa hazvina kururama.

Saizvozvo, vane gwaro ravo rinonzi At-Tadmuriyyah; umo vakatsanangura zvakadzama mariri, uye vakajekesa mariri kutenda kweboka reAhl-us-Sunnah nehumbowo hwezvinyorwa nehwepfungwa, nekupindura vanopikisa nenzira inoratidza chokwadi pachena uye inoramba nhema zvakasimba kune wese munhu ane ruzivo anoiongorora aine chinangwa chakanaka uye chido chekuziva. Muchidimbu: Kutenda kweAhlu Sunnah wa al-Jama'ah panyaya yemazita nemaitiro (aAllah); ndekwekuti vanotsinhira kuna Allah vanorumbidzwa vari kumusorosoro izvo zvakatsinhirwa naAllah pachavo mubhuku ravo, kana zvakatsinhirwa kwavari neMutumwa wavo Muhammad (rugare nemakomborero aAllah ngazvive pavari) muSunnah yavo, vachitsinhira

pasina kufananidza nezvisikwa, uye vanovachenura ivo vanorumbidzwa vari kumusorosoro kubva mukuvafananidza nezvisikwa zvavo, nekuchenura kwakachena kubva mukuramba mamiriro avo. Nenzira iyi, vakawana ruponeso (kukunda) pakupesana kwezvavanotenda. Uye vakashandisa humbowo hwese; kuburikidza nerutsigiro kubva kuna Allah, nekuti inzira yaAllah vanorumbidzwa kune uyo anoramba ari pachokwadi chavakatumba nevatumba vavo, achiita nepese paanogona pazviri, uye akava anozvipira kuna Allah mukutsvaga kwake chokwadi ichocho; kuti vanomutungamirira kuchokwadi nekuita kuti humbowo hwake huve pachena, sezvakataurwa naAllah (Mwari) vari kumusoro-soro kuti:

{بَلْ نَقْذِفُ بِالْحَقِّ عَلَى الْبَاطِلِ فَيَدْمَغُهُ فَإِذَا هُوَ زَاهِقٌ...}

{Asi isu tinokanda chokwadi pamusoro penhema, chobva chadziparadza, uye tarisai, dzinobva dzatsakatika...} [Maporofita: 18].

Allah vari kumusoro-soro vakati:

{وَلَا يَأْتُونَكَ بِمَثَلٍ إِلَّا جِئْنَاكَ بِالْحَقِّ وَأَحْسَنَ تَفْسِيرًا ﴿٣٣﴾}

{Uye havaui kwauri (iwe Muhammad) nemuenzaniso, kunze kwekuti tinouya kwauri nechokwadi uye netsananguro yakanakisisa.}

[Al-Furqaan: 33].

Asi uyo anopikisa Ahl as-Sunnah: mune

zvavanotenda panyaya yemazita nemaitiro; anowira, pasina mubvunzo, mukupikisa humbowo hwemagwaro nehwepfungwa; pamwe nekupokana kuri pachena mune zvole zvaanotsinhira nezvaanoramba. Uye Hafiz Ibn Kathir (Allah ngavamunzwire tsitsi) akataura mashoko akanaka muTafsir yake ine mukurumbira panyaya iyi, pamusoro pemashoko aAllah vemasimba nekukudzwa avakataura kuti:

(إِنَّ رَبَّكُمُ اللَّهُ الَّذِي خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ ثُمَّ اسْتَوَى عَلَى الْعَرْشِ...)

{Zvirokwazvo, Tenzi venyu ndiAllah, avo vakasika matenga nenyika mumazuva matanhatu, uye vakaenda pamusoro peChigaro cheHumambo...} [Al-A'raaf: 54].

Uye zvakanaka kutaunra mashoko acho pano; nekuda kwekubatsira kwawo kukuru; saka ibn Kathir (Allah ngavamunzwire tsitsi) akati:

(Vanhu vane zvirevo zvakawanda kwazvo panyaya iyi, asi ino handiyo nzvimbo yekuzvitsanangura zvizere, asi panyaya iyi tinotevera gwara revanhu vakarurama vekare (As-Salafusw-Swalih): Mālik, Al-Awzā'ī, Ath-Thawrī, Al-Layth bin Sa'd, Ash-Shāfi'ī, Ahmad bin Hanbal, naIshāq bin Rāhwayh, nevamwewo pakati pevadzidzi vechiMuslim vekare nevanhasi. Gwara racho nderekuti: kutambira ndima sekuuya

kwadzakaita pasina kutsanangura kuti zvakaita sei, kana kufananidza, kana kuramba, uye chirevo chiri pachena chinouya mupfungwa dzeAl-Mushabbihah (avo vanofananidza Allah nezvisikwa) chinorambwa kuna Allah, nekuti hapana chinhu chakafanana naAllah pazvisikwa zvavo uye

{...لَيْسَ كَمِثْلِهِ شَيْءٌ وَهُوَ السَّمِيعُ الْبَصِيرُ}

{...Hapana chakafanana navo; uye ivo ndivo vanonzwa zvese, vanoona zvese.} [Ash-Shuura: 11]. Asi nyaya yacho yakangoita sezvakataurwa nemaImaam, - anosanganisira Nu'aym bin Hammad Al-Khuza'i, akange ari Sheikh waAl-Bukhari, uyo akati: (Ani naani anofananidza Allah nezvisikwa zvavo anenge aramba kutenda, uye ani naani anoramba zvimwe zvezvinhu izvo Allah vakazvitsanangura nazvo, zvirokwasvo anenge aramba kutenda)¹. Uye hapana kufananidza nezvisikwa pane izvo Allah pachavo vakazvitsanangura nazvo, kana zvakatsanangurwa neMutumwa wavo. Naizvozvo, uyo anotsinhira kuna Allah vari kumusoro-soro izvo zvakauya mumavhesi akajeka, nenhaurwa dzechokwadi; nenzira inokodzera pahukuru hwaAllah, uye achiramba kuti Allah vari kumusorosoro vane

¹ Yakarondedzerwa naAdh-Dhahabi mubhuku rinonzi Al-'Uluw (464), uye Al-Albani akati mubhuku rinonzi Mukhtasar Al-'Uluw (peji: 184): "Iyi isnaad yechokwadi, vanhu vakaitaura vakavimbika uye vanozivikanwa."

kushomeka. Anodaro, zvirokwazvo anenge atevedzera nzira yegwara chair¹. Ndiwo magumo emazwi albn Kathir (Allah ngavamunzwire tsitsi).

Uye kutenda muna Allah kunosanganisira: kutenda kuti kutenda kutura uye kuita mabasa, kunowedzera nekuteerera (mirairo yaAllah), uye kunoderera nekusateerera, uye kuti hazvibvumirwi kuti chero upi zvake wemaMuslim anzi haatendi pamusana pechimwe chezvitadzo chisiri kubatanidza Allah nezvimwe pakutenda (shirk) nekusatenda (kufr); seupombwe, kuba, kudya mari yechimbadzo, kunwa zvinodhaka, nekusateerera vabereki, nezvimwewo zvitadzo zvikuru chero bedzi asingazvitori sezvinotenderwa, nekuti Allah vanorumbidzwa uye vari kumusoro-soro vakati:

﴿إِنَّ اللَّهَ لَا يَغْفِرُ أَنْ يُشْرَكَ بِهِ وَيَغْفِرُ مَا دُونَ ذَلِكَ لِمَنْ يَشَاءُ...﴾

{Zvirokwazvo Allah havaregereri kubatanidzwa kwavo nezvimwe zvinhu mukunamatwa, uye vanoregerera zvimwe zvese zvisiri izvozvo kuna uyo wavada...} [An-Nisa: 48]. Uyezve zvakatsinhirwa mumahadith akasvika nenzira yemutawātir (akaparidzirwa nevanhu vakawanda zvekuti hazvigoni kufungidzirwa kuti vakabvumirana pakunyepa) kubva kuna Mutumwa waAllah, rugare nemakomborero aAllah ngazvive pavari, mashoko anosanganisira mazwi

¹ Tafsiir yalbn Kathiir (427,426/3).

eMutumwa, rugare nemakomborero zvaAllah ngazvive pavare anoti:

«إِنَّ اللَّهَ يُخْرِجُ مِنَ النَّارِ مَنْ كَانَ فِي قَلْبِهِ مِثْقَالُ حَبَّةٍ مِنْ خَرْدَلٍ مِنْ إِيمَانٍ».

«Zvirokwazvo Allah vanoburitsa kubva muMoto munhu wese ane mumwoyo make kutenda kunorema sechiyero chemhodzi yemasitadhi.»¹

Nheyo yechipiri: Kutenda mungirozi,

uye kunosanganisira zvinhu zviviri: Chinhu chekutanga: Kutenda mungirozi zvakazara; izvo zvinoreva kutenda kuti Allah vane ngirozi dzavakasika kuti dzivateerere, uye vakadzitsanangura kuti:

{وَقَالُوا اتَّخَذَ الرَّحْمَنُ وَلَدًا سُبْحَانَهُ بَلْ عِبَادٌ مُكْرَمُونَ ﴿٦٦﴾ لَا يَسْبِقُونَهُ بِالْقَوْلِ وَهُمْ بِأَمْرِهِ يَعْمَلُونَ ﴿٦٧﴾ يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَلَا يَشْفَعُونَ إِلَّا لِمَنِ ارْتَضَى وَهُمْ مِنْ خَشْيَتِهِ مُشْفِقُونَ ﴿٦٨﴾}

{Uye vanotaura kuti: "Muridzi wetsitsi dzose vakaita mwanakoma." Rumbidzo ngadzive kwavari! Asi avo (vavanoti vana vavo sengirozi, Jesu naEzira) varanda vanoremekedzwa. 26}

{Havataura kusvika ivo (Allah) vataura, uye vanoita mabasa semaudzirwo avanenge waitwa navo. 27}

{Vanoziva zviri mberi kwavo, uye zviri

¹ Yakarondedzerwa naAl-Bukhari (22), kubva muhadith yaAbu Sa'id Al-Khudri, Allah ngavafadzwe naye.

kumashure kwavo, uye havamiriri (munhu) kunze kweuyo wavafadza naye (Allah), uye (zvisikwa) zvinozvininipisa nekutya (Allah).}

[Al-Ambiyaa: 26-28].

Uye ngirozi dzine mhando dzakawanda; dzimwe dzadzo dzinoona nezvekutakura chigaro chehumambo chaAllah, uye dzimwe dzinochengeta Paradhiso neMoto, uye dzimwe dzinoona nezvekuchengeta mabasa evaranda. Chepiri: Kutenda mune ngirozi zvakadzama; uye izvi zvinoreva kutenda mune idzo dzakataurwa mazita adzo naAllah neMutumwa wavo kubva madziri; saJibril akapihwa basa rekuuya nechizaruriro kuvatumwa, naMikail akapihwa basa remvura inonaya, naMalik muchengeti weMoto. NaIsrafil akapihwa basa rekuridza hwamanda. Sezvakataurwa munhaurwa dzechokwadi dzinosanganisira: hadith yakarondedzerwa zvechokwadi kubva kuna Aisha (Allah ngavafare naye), kuti MuPorofita (rugare nemakomborero aAllah ngazvive paari) vakati:

«خُلِقَتِ الْمَلَائِكَةُ مِنْ نُورٍ، وَخُلِقَ الْجَانُّ مِنْ مَّارِجٍ مِنْ نَارٍ، وَخُلِقَ آدَمُ مِمَّا
وُصِفَ لَكُمْ».

«Ngirozi dzakasikwa kubva muchiedza, uye majinn akasikwa kubva mumurazvo wemoto, uye Adamu akasikwa kubva pane zvakarondedzerwa

kwamuri»¹ Yakarondedzerwa naMuslim muSahih make.

Nheyo yechitatu:

Kutenda mumabhuku, uye

kunosanganisira zvinhu zviviri zvakare :

Chinhu chekutanga: Kutenda mumabhuku zvakazara; izvi zvinoreva kuti Allah vakadzikisa mabhuku kumaporofita avo nenhume dzavo; kuitira kujekesa kodzero dzavo, nekukoka vanhu kwavari, sekutaura kwakaita Allah vari kumusoro-soro kuti:

﴿لَقَدْ أَرْسَلْنَا رُسُلَنَا بِالْبَيِّنَاتِ وَأَنْزَلْنَا مَعَهُمُ الْكِتَابَ وَالْمِيزَانَ لِيَقُومَ النَّاسُ بِالْقِسْطِ...﴾

{Zvirokwazvo takatuma vatumwa vedu nezviratidzo zviri pachena, uye takadzikisa pamwe chete navo Gwaro nechikero kuti vanhu vaite zvakarurama...} [Al-Hadid: 25]. Allah vari kumusoro-soro vakati:

﴿كَانَ النَّاسُ أُمَّةً وَاحِدَةً فَبَعَثَ اللَّهُ النَّبِيِّينَ مُبَشِّرِينَ وَمُنذِرِينَ وَأَنْزَلَ مَعَهُمُ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ لِيَحْكُمَ بَيْنَ النَّاسِ فِي مَا اخْتَلَفُوا فِيهِ...﴾

{Vanhu vaive rudzi rumwechete, saka Allah vakatumira Maporofita vari vatakuri vemashoko akanaka uye eyambiro, uye vakaburutsa

¹ Yakarondedzerwa naMuslim (2996), kubva muhadith yaAisha, Allah ngavafadzwe naye.

pamwechete navo Gwaro nechokwadi kuti ritonge pakati pevanhu pane zvavaipokana mazviri...}

[Al-Baqarah: 213].

Chinhu chechipiri: Kutenda mumabhuku nenzira yakadzama; uye izvi zvinoreva kutenda mune awo akataurwa mazita naAllah; seTorah, neInjil, neZabur neQur'an. Uye tinotenda kuti Qur'an ndiro rakanakisisa paari uye ndiro rekupedzisira, mutongi pamusoro pawo, uye rinosimbisa nekutsinhira mamwe. Uye kuti ndiro rinosungirwa kuUmmah yose kuritevera nekurishandisa pakutonga; pamwe chete neSunnah yechokwadi yakabva kuMutumwa waAllah (rugare nemakomborero aAllah ngazvive kwaari); nekuti Allah vanorumbidzwa vakatumira Mutumwa wavo Muhammad (rugare nemakomborero aAllah ngazvive kwaari) semutumwa kune zvisikwa zvose (vanhu nemajini), uye vakadzikisa kwaari Qur'an iri; kuti vatonge naro pakati pavo, uye vakariita kuva mushonga kune izvo zviri muzvipfuva, netsananguro kuzvinhu zvose, nenhungamiro netsitsi kune vatendi, sezvavakataura vekumusoro-soro kuti:

﴿وَهَذَا كِتَابٌ أَنْزَلْنَاهُ مُبَارَكٌ فَاتَّبِعُوهُ وَاتَّقُوا لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ﴾

{Uye iri iGwaro ratakadzikisa, rakakomborerwa, saka riteverei uye ityai (Allah) kuti munzwirwe tsitsi.} [Al-An'aam: 155]. Uye Allah

vanorumbidzwa vakati:

﴿...وَنَزَّلْنَا عَلَيْكَ الْكِتَابَ تِبْيَانًا لِّكُلِّ شَيْءٍ وَهُدًى وَرَحْمَةً وَبُشْرَىٰ لِلْمُسْلِمِينَ﴾

{...Uye takadzikisa kwauri Gwaro richijekesa zvinhu zvese, uye riri nhungamiro, nenyasha nemashoko anofadza kumaMuslim} [An-Nahl: 89].

Allah vari kumusoro-soro vakataura kuti:

﴿قُلْ يٰٓاَيُّهَا النَّاسُ اِنِّیْ رَسُوْلُ اللّٰهِ اِلَیْكُمْ جَمِیْعًا الَّذِیْ لَهٗ مُلْكُ السَّمٰوٰتِ
وَالْاَرْضِ لَا اِلٰهَ اِلَّا هُوَ یُحِیْ وَیُمِیْتُ فَآٰمِنُوْا بِاللّٰهِ وَرَسُوْلِهِ النَّبِیِّ الَّذِیْ یُؤْمِنُ
بِاللّٰهِ وَكَلِمَتِهِ ۚ وَاتَّبِعُوْهُ لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُوْنَ ﴿١٥٨﴾﴾

{Iti (Iwe Muhammad): “Imi vanhu! Zvirokwazvo, ini ndiri Mutumwa waAllah kwamuri mose, avo vanova muridzi wehumambo hwekudenga nepasi. Hapana chimwe chinofanirwa kunamatwa kunze kwavo. Ndivo vanopa hupenyu uye ndivo vanokonzero rufu. Naizvozvo tendai muna Allah nemuMutumwa wavo, anova Muporofita asingakwanisi kuverenga nekunyora, uyo anotenda muna Allah nemashoko avo. Naizvozvo muteverei kuitira kuti mugove makatungamirirwa.”} [Al-A'raaf: 158]. Uye ndima dzinoreva izvi dzakawanda.

Nheyo yechina: Kutenda muvatumwa

Uye kunosanganisira zvakare zvinhu zviviri: Chinhu chekutanga: Kutenda muvatumwa zvakazara; uye izvi ndezvekuti titende kuti Allah, vanorumbidzwa uye vari kumusoro-soro,

vakatuma vatumwa kuvaranda vavo vanobva pakati pavo vari vazivisi vemashoko akanaka nevayambiri, uye vakoki kuchokwadi; saka uyo anovadavira anobudirira achiwana rufaro, uye uyo anovapikisa anoshungurudzika ozvidemba. Uye wekupedzisira pavatumwa uye akanakisisa pavari ndiMuporofita wedu Muhammad mwanakomana waAbdullah, rugare nemakomborero aAllah ngazvive paari, sekutaura kwakaita Allah vanorumbidzwa:

{وَلَقَدْ بَعَثْنَا فِي كُلِّ أُمَّةٍ رَسُولًا أَنِ اعْبُدُوا اللَّهَ وَاجْتَنِبُوا الطَّاغُوتَ...}

{Uye zvirokwazvo takatumira murudzi rweze Mutumwa (achiti): ‘Namatai Allah uye siyanai naAt-Twaghuut (vanamwari venhema).’...} [An-Nahl: 36]. Allah vari kumusoro-soro vakati:

{رُسُلًا مُبَشِّرِينَ وَمُنذِرِينَ لِئَلَّا يَكُونَ لِلنَّاسِ عَلَى اللَّهِ حُجَّةٌ بَعْدَ الرُّسُلِ...}

{Vatumwa ndivo vatakuri vemashoko akanaka uye eyambiro, kuti vanhu vasava nemashoko ekupokana naAllah mushure mekuuya kwevatumwa...} [An-Nisa: 165]. Allah vari kumusoro-soro vakati:

{مَا كَانَ مُحَمَّدٌ أَبَا أَحَدٍ مِّن رِّجَالِكُمْ وَلَكِن رَّسُولَ اللَّهِ وَخَاتَمَ النَّبِيِّينَ...}

{Muhammad haasi baba veumwe wevarume venyu, asi Mutumwa waAllah uye mutumwa wekupedzisira...} [Al-Ahzaab: 40].

Chechipiri: Kutenda muvatumwa zvakadzama;

uye izvi ndezvekuti titende zvakadzama nekuziva mune avo vakataurwa mazita naAllah pakati pavo kana avo vakatsinhirwa mazita avo kubva kuMutumwa waAllah, Allah ngavavakomborere pamwe nekuvapa rugare; saNuh, Hud, Salih, Ibrahim, nevamwewo, rugare nemakomborero aAllah ngazvive pavari, pamwe nemhuri dzavo nevateveri vavo.

Nheyo yechishanu: Kutenda muZuva Rekupedzisira

Uye kunosanganisira:

Kutenda mune zvese zvakaziviswa naAllah nemutumwa wavo, rugare nemakomborero zvaAllah ngazvive pavari, mune zvichavepo shure kwerufu; zvakaita semiyedzo yemuguva, nemirango yacho, nemufaro wacho, nezvichavepo muzuva rekumutswa sezvinhu zvinotyisa, nenjodzi dzakaoma, nezambuko (Swiraat), nechiyero, nekutongwa, nemuripo, nekuvhurwa kwemabhuku pakati pevanhu; umwe achatora bhuku rake neruoko rwake rwerudyi, uye umwe achazatora bhuku rake neruoko rwake rweruboshwe, kana nekumashure kwemusana wake.

Uye izvi zvinosanganisirawo: Kutenda mudziva (hawdh) reMuporofita wedu Muhammad, rugare nemakomborero aAllah ngazvive pavari, nekutenda muParadhisu neMoto, nekuona kwevatendi Tenzi vavo vanorumbidzwa vari

kumusoro-soro, nekutaura kwavo navo, nezvimwewo mune izvo zvakauya muQur'an rinoera neSunnah yechokwadi inobva kune Mutumwa waAllah, rugare nemakomborero aAllah ngazvive pavari. Naizvozvo zvinosungirwa pamuranda kutenda mune zvese izvi, nekuzvibvuma nenzira yakatsanangurwa naAllah neMutumwa wavo (rugare nemakomborero zvaAllah ngazvive pavari.

Nheyo yechitanhatu: Kutenda mune zvatarwa

Uye kutenda kunosanganisira zvinhu zvina:

Chinhu chekutanga: Kutenda kuti Allah vanorumbidzwa vekumusoro-soro vanoziva zvakaipo nezvichavapo, uye vanoziva mamiriro evaranda vavo, neraramo yavo, nenguva dzavo dzakatarwa, nemabasa avo, nezvimwewo mune zvine chekuita navo. Saka hapana chakavanzika kwavari ivo vanorumbidzwa vekumusoro-soro pane izvozvo, sekutaura kwavo ivo vanorumbidzwa kuti:

﴿...وَأَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ﴾

{...Uye zivai kuti Allah vanoziva zvinhu zvese.}
[Al-Baqarah: 231]. Uye Allah vemasimba nekukudzwa vakati:

﴿...لِتَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ وَأَنَّ اللَّهَ قَدْ أَحَاطَ بِكُلِّ شَيْءٍ عِلْمًا﴾

{...kuti muzive kuti Allah vane simba pamusoro pezvinhu zvese, uye zvirokwazvo Allah vakakomberedza zvinhu zvese neruzivo rwavo...}

[At-Twalaq: 12].

Nyaya yechipiri: Kutenda kuti Allah vakanyora zvinhu zvese zvavakatara nekuzvirongaa; sezvakataura Allah vanorumbidzwa vekumusoro-soro kuti:

﴿قَدْ عَلِمْنَا مَا تَنْقُصُ الْأَرْضُ مِنْهُمْ وَعِنْدَنَا كِتَابٌ حَفِیْظٌ ﴿١﴾﴾

{Zvirokwazvo, tinoziva izvo zvinotorwa nevhu kubva kwavari (vafi), uye tine gwaro rakachengetedzwa.}} [Qaf: 4]. Allah vari kumusoro-soro vakati:

﴿...وَكُلُّ شَيْءٍ أَحْصَيْنَاهُ فِي إِمَامٍ مُّبِينٍ﴾

{...Uye chinhu chose takachinyora muGwaro riri pachena.} [Yaa-Sin: 12]. Allah vari kumusoro-soro vakati:

﴿أَلَمْ تَعْلَمْ أَنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا فِي السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ إِنَّ ذَلِكَ فِي كِتَابٍ إِنَّ ذَلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرٌ ﴿٧٠﴾﴾

{Hauzivi here kuti Allah vanoziva zvose zviri kumatenga uye zviri panyika? Zvirokwazvo, zvese zviri muGwaro (rina Allah). Zvirokwazvo, izvozvo kuna Allah zviri nyore.} [Al-Hajj: 70].

Chinhu chechitatu: Kutenda mukuda kwaAllah vari kumusoro-soro kusingadziviswe; saka izvo zvavanoda zvinoitika, uye izvo zvavasingade

hazviitike, sekutaura kwavo Allah
Vvanorumbidzwa uye vekumusoro-soro kuti:

﴿...إِنَّ اللَّهَ يَفْعَلُ مَا يَشَاءُ﴾

{...Zvirokwazvo Allah vanoita zvavanoda.} [Al-Hajj: 18]. Uye Allah vemasimba nekukudzwa vakati:

﴿إِنَّمَا أَمْرُهُ إِذَا أَرَادَ شَيْئًا أَنْ يَقُولَ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ﴾

{Zvirokwazvo, murairo wavo kana vada chinhu vanoti kwachiri: "Iva", chobva chava.} [Ya-Sin: 82]. Uye Allah (Mwari) vanorumbidzwa vakati:

﴿وَمَا تَشَاءُونَ إِلَّا أَنْ يَشَاءَ اللَّهُ رَبُّ الْعَالَمِينَ﴾

{Uye hamugoni kuda kunze kwekunge Allah, Tenzi vepasi rose, vada.} [At-Takwir: 29].

Chinhu chechina: Kutenda kuti Allah vari kumusoro-soro vakasika zvisikwa zvese; hakuna mumwe Musiki kunze kwavo, uye hakuna mumwe Tenzi kunze kwavo; sezvakataura ivo vanorumbidzwa kuti:

﴿اللَّهُ خَلَقَ كُلَّ شَيْءٍ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ وَكِيلٌ﴾

{Allah ndivo Musiki wezvinhu zvese; uye ndivo Muchengetedzi wezvinhu zvese.} [Az-Zumar:62]. Allah vari kumusoro-soro vakati:

﴿يَتَأْتِيهَا النَّاسُ أَذْكَرُوا نِعْمَتَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ هَلْ مِنْ خَلْقٍ غَيْرُ اللَّهِ يَرْزُقُكُمْ مِنْ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ فَأَنْتُمْ تُؤْفَكُونَ﴾

{Imi vanhu, rangarirai makomborero aAllah

kwamuri. Pane mumwe musiki here kunze kwaAllah anokupai makomborero kubva kudenga nepasi? Hapana chinhu chakakodzera kunamatwa kunze kwavo. Saka munotsaudziswa sei?}

[Faatwir: 3].

Saka kutenda mune zvakatarwa (Qadar): kunosanganisira kutenda muzvinhu zvina izvi zvose, sekutenda kweboka reAhlus-Sunnah wal-Jama'ah; kusiyana nevaya vanoramba zvimwe zvacho, kubva kuvanhu veBid'ah.

Uye muzvinhu zvakakosha mukutenda kwechokwadi kunotendwa neAhlus-Sunnah: kuda (zvinhu kana vanhu) pamusana paAllah, kuvenga (zvinhu kana vanhu) pamusana paAllah, kutsigira pamusana paAllah, nekupikisa pamusana paAllah. Uye uku ndiko kutenda kunonzi Al-Walaa wal-Baraa, uye chidimbu chekutenda muna Allah vekumusoro-soro.

Saka mutendi anoda vatendi uye anovatsigira, uye anovenga vasingatendi nekuvavengai. Vari pamusoro pevatendi veummah ino maSwahaaba veMutumwa waAllah (rugare nemakomborero aAllah ngazvive pavari), -sezvazvakatsinhirwa neveAhlus-Sunnah wal-Jama'ah-; naizvozvo vanovada uye vanovatsigira, uye vanotenda kuti ndivo vanhu vakanakisa mushure memaporofita, nekuti Muporofita (rugare nemakomborero aAllah ngazvive pavari) vakati:

«خَيْرُ الْقُرُونِ قَرْنِي ثُمَّ الَّذِينَ يَلُونَهُمْ ثُمَّ الَّذِينَ يَلُونَهُمْ».

«Zvizvarwa zvakanakisisa zvizvarwa zvenguva yangu, kuzotevera avo vanovatevera, kuzotevera avo vanovatevera»¹ Yakabvumiranwa naAl-Bukhari naMuslim pamusoro pechokwadi chayoyi.

Uye vanotenda kuti vakanakisa vavo ndi: Abu Bakr As-Siddiq, kozoti Umar Al-Faruq, kozoti Uthman Dhun-Nurayn, kozoti Ali Al-Murtadha, Allah ngavafadzwe navo vese, mushure mavo mozouya vamwe vasara pavanhu gumi (vakaudzwa neMuporofita kuti vachapinda muParadhiso), kozoti mamwe maSwahaaba asara, Allah ngavafadzwe navo vese. Uyezve havataure pamusoro pekunetsana kwakaitika pakati pavo – kureva: maSwahaaba –, uye vanotenda kuti pane izvozvo vaiedza napose pavaigona kutsvaga chokwadi, uyo akaita zvakarurama ane mibairo miviri uye uyo akakanganisa ane mubairo mumwechete.

Uye vanoda mhuri yeMutumwa waAllah (rugare nemakomborero aAllah ngazvive pavari) avo vanotenda maari uye vanovatsigira, uye vanotsigira madzimai aMutumwa waAllah (rugare nemakomborero aAllah ngazvive pavari), vanaMai vevatendi, uye vanoti Allah ngavafadzwe navo vese.

¹ Yakarondedzerwa naAl-Bukhari (3651), uye Muslim (2533), kubva muhadith yaAbdullah bin Mas'ud (Allah ngavafadzwe naye).

Uye vanozvibvisa kubva munzira yeboka remaRawaafidh avo vanovenga maSwahaabah veMutumwa waAllah (rugare nemakomborero aAllah ngazvive pavari) uye vanovatuka, uye vanopfuuridza mwero pamusoro pemhuri yeMutumwa, uye vanovaisa pamusoro pechinzvimbo chavo chavakapihwa naAllah vane simba nehukuru. Zvakare vanozvibvisa kubva munzira yemaNawaaswib avo vanoshungurudza mhuri yeMutumwa nemashoko kana nezviito.

Saka zvese zvatataura izvi: zvinopinda mukutenda (Aqidah) kwakarurama uko Allah vakatuma nako Mutumwa wavo Muhammad, rugare nemakomborero aAllah ngazvive pavari, uye uku ndiko kutenda kunofanirwa kuitwa, nekukubatisisa, nekuva takarurama nako, nekuchenjerera zvose zvinopokana nako, uye ndiko kutenda kweboka rakaponeswa reAhlu Sunnah wal Jama'ah, iro Muporofita, rugare nemakomborero aAllah ngazvive pavari, vakataura nezvaro vachiti:

«لَا تَزَالُ طَائِفَةٌ مِنْ أُمَّتِي ظَاهِرِينَ عَلَى الْحَقِّ، لَا يَضُرُّهُمْ مَنْ خَدَلَهُمْ، حَتَّى يَأْتِيَ
أَمْرُ اللَّهِ وَهُمْ كَذَلِكَ».

«Pacharamba paine boka kubva muUmmah yangu rakamira pachokwadi, vasingakuvadzwi kana kukanganiswa neavo vanovasiya, kusvikira murairo waAllah wauya ivo vari mumamiro

wayo»¹, Uye mune imwe nhaurwa inoti:

«لَا تَزَالُ طَائِفَةٌ مِنْ أُمَّتِي عَلَى الْحَقِّ مَنْصُورَةٌ».

«Kucharamba kuine boka kubva kuvateveri vangu riri pachokwadi richikunda»², Uye Mutumwa, rugare nemakomborero aAllah ngazvive pavari, vakati:

«افْتَرَقَتِ الْيَهُودُ عَلَى إِحْدَى وَسَبْعِينَ فِرْقَةً، وَافْتَرَقَتِ النَّصَارَى عَلَى اثْنَتَيْنِ وَسَبْعِينَ فِرْقَةً، وَسَتَفْتَرِقُ هَذِهِ الْأُمَّةُ عَلَى ثَلَاثٍ وَسَبْعِينَ فِرْقَةً كُلُّهَا فِي النَّارِ إِلَّا وَاحِدَةً فَقَالَ الصَّحَابَةُ: مَنْ هِيَ يَا رَسُولَ اللَّهِ؟ قَالَ: مَنْ كَانَ عَلَى مِثْلِ مَا أَنَا عَلَيْهِ وَأَصْحَابِي».

“MaJudha akapatsanuka kuva mapoka makumi manomwe nerimwe, uye MaKristu akapatsanuka kuva mapoka makumi manomwe nemaviri, uye ummah ino ichapatsanuka kuva mapoka makumi manomwe nematatu, ose achave kumoto kunze kwerimwechete.” MaSwahaabah akati: “Nderipi iro, imi Mutumwa waAllah?” Vakati: “Ndeavo vachatevera nzira yandiri kufamba nayo ini nemaSwahaaba v angu.”³

¹ Yakarondedzerwa naMuslim (1920), kubva muhadith yaThawban Allah ngavafadzwe naye.

² Yakarondedzerwa naIbn Maajah (3952), kubva muHadith yaThawbaan, Allah (Mwari) vafadzwe naye, uye yakanzi yakasimba naIbn Hibban (6714), naAl-Hakim (8653).

³ Yakarondedzerwa naAt-Tirmidhi (2641), kubva muhadith yaAbdullah bin Amr Allah ngavafadzwe naye, uye Al-Munaawi akati mubhuku Faydh Al-Qadiir (5/347): "Mairi muna Abdur-Rahmaan bin Ziyaad Al-Ifriiqi. Adh-Dhahabi akati: "Vadzidzi vakamuti haana kusimba", uye Al-Albaani akati yakasimba mubhuku rinonzi Sahih Al-Jaami' (5343).

Zvitendo zvinopikisana nekutenda kwechokwadi

Vanhu vakarasika kubva pakutenda uku, nevanofamba munzira inopesana nako; imhando dzakawanda; saka pakati pavo pane: vanonamata zvifananidzo, zvidhori, ngirozi, vanhu vatsvene, majinn, miti, matombo, nezvimwewo. Vanhu ava havana kugamuchira kukoka kwevatumwa, asi vakavapikisa uye vakaramba chokwadi vachisindimara, sezvakaitwa neveQuraysh nemamwe mapoka emaArab kuMuporofita wedu Muhammad (rugare nemakomborero aAllah ngazvive kwavari). Vaikumbira kune zvavainamata kuti zvivaitire zvavaida, kuporesa varwere, uye kukunda vavengi. Vaizvibayira mhuka, uye vachizviitira mhiko. Saka Mutumwa (Allah ngavavaropafadze nekuvapa rugare) pavakarambidza izvozvo, nekuvaraira kuti vanamate Allah vega vakazvipira, vakashamiswa nazvo uye vakazviramba, vakati:

﴿أَجْعَلِ الْآلِهَةَ إِلَهًا وَاحِدًا إِنَّ هَذَا لَشَيْءٌ عُجَابٌ﴾

{Akaita vanamwari kuti vave Mwari mumwechete here? Zvirokwazvo, ichi chinhu chinoshamisa.} [Swaad: 5].

Saka Mutumwa (Allah ngavavakomborere nekuvapa rugare) vakaramba vachivadaidza kuna Allah (Mwari), vachivayambira nezveShirk, uye

vachivatsanangurira chokwadi chezvavaidaidzirwa kwazviri; kusvikira Allah vatungamira avo vavakatungamira kubva mavari. Pashure pezvo vakapinda muchitendero chaAllah vari mapoka mapoka, chitendero chaAllah chikabva chakunda zvimwe zvitendero zvose zvichitevera daidzo yaienderera mberi, nekushingirira kwenguva refu kubva kuMutumwa waAllah (Allah ngavavakomborere nekuvapa rugare), nemaSahābah vavo (Allah ngavafare navo), neavo vakavatevera mune zvakanaka. Zvadaro zvinhu zvakashanduka, uye kusaziva kwakatekeshera pakati pevanhu vakawanda. Saka ruzhinji rwakadzokera kuchitendero chenguva yekusaziva, nekupfurikidza mwero mukuremekedza Maporofita nevakarurama, vachiita du'a kwavari, uye vachikumbira kuyamurwa navo, nezvimwewo zvemhando dzeshirk. Uye havana kuziva zvinoreva kuti: Hapana chakakodzera kunamatwa kunze kwaAllah; sekuziva kwaiita maArabhu ekare vakange vasingatende (kuti zvinoreva kusiya kunamata zvimwe zvese kunze kwaAllah). Allah ngavatibatsire.

Uye Shirk iyi yakaramba ichipararira muvanhu kusvika panguva yedu ino; nekuda kwekupararira kwekusaziva, uye nekuti nguva (ino) yave kure nenguva yeHuporofita.

Kusava nechokwadi kweava vakazouya

mushure kwakafanana nekusava nechokwadi kwevakambovapo kare, uye ndiko kutaura kwavo kuti:

{...هَؤُلَاءِ شَفَعْتُنَا عِنْدَ اللَّهِ...}

{...Ava ndivo varevereri vedu kuna Allah...} [Yunus: 18]. Uye mazwi avo ekuti:

{...مَا نَعْبُدُهُمْ إِلَّا لِيُقَرِّبُونَا إِلَى اللَّهِ زُلْفَى...}

{...Hativanamati kunze kwekuti vatiswededze pedyo naAllah...} [Az-Zumar: 3] Uye Allah vakabvisa kusava nechokwadi uku, uye vakatsanangura kuti ani naani anonamata chero chimwe chisiri ivo atopinda mushirk uye atoramba (kutenda), sezvakataurwa naAllah, vekumusoro-soro kuti:

{وَيَعْبُدُونَ مِن دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَضُرُّهُمْ وَلَا يَنْفَعُهُمْ وَيَقُولُونَ هَؤُلَاءِ شَفَعْتُنَا

عِنْدَ اللَّهِ...}

{Uye vanonamata kunze kwaAllah izvo zvisingavakuvadzi kana kuvabatsira, uye vanoti: “Ava ndivo varevereri vedu kuna Allah...”} [Yunus: 18]. Saka Allah vanorumbidzwa vakavapindura vakati:

{قُلْ أَنتَبَشِّرُونَ اللَّهَ بِمَا لَا يَعْلَمُ فِي السَّمَوَاتِ وَلَا فِي الْأَرْضِ سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى عَمَّا

يُشْرَكُونَ ﴿٧﴾}

{Taura (iwe Muhammad) kuti: “Munozivisa Allah (Mwari) here nezvavasingazivi kumatenga

kana pasi? Rumbidzo nehukuru ndezvavo vari pamusoro pezvose zvavanosanganisa nazvo!”}

[Yunus: 18].

Saka Allah vari kumusoro-soro vakajekesa mundima iyi kuti: kunamata chinhu chisiri ivo, semaporofita, nevatsvene kana vamwewo ishirk huru, kunyangwe avo vanozviita vachizvitumidza nerimwe zita. Uye Allah vari kumusoro-soro vakati:

﴿...وَالَّذِينَ اتَّخَذُوا مِنْ دُونِهِ أَوْلِيَاءَ مَا نَعْبُدُهُمْ إِلَّا لِيُقَرِّبُونَا إِلَى اللَّهِ زُلْفَىٰ...﴾

{...Uye avo vakatora vamwe vatsigiri vasiri Ivo (vachiti): Hativanamati asi kuti vatiswededze pedyo zvikuru naAllah ...} [Az-Zumar: 3]. Zvadaro Allah vekumusoro-soro vakavapindura vachiti:

﴿...إِنَّ اللَّهَ يَحْكُمُ بَيْنَهُمْ فِي مَا هُمْ فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ۖ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي مَنْ هُوَ

كَذِبٌ كَفَّارٌ﴾

{...Zvirokwazvo Allah vachatonga pakati pavo pane izvo zvavanopokana mazviri. Zvirokwazvo Allah havatungamiriri uyo anonyepa, asingatendi.}

[Az-Zumar: 3].

Saka Allah vanorumbidzwa vakajekesa kuti kunamata kwavo zvimwe zvinhu zvisiri ivo nenzira dzekuita du'a, kutya, tariro, nezvimwewo; kusatenda mavari ivo vanorumbidzwa. Uye vakavaratidza kuva vanonyepa mukutaura kwavo kwekuti vanamwari vavo vanovaswededza pedyo navo.

Uye pakati pezvitendero zvekusatenda zvinopikisa kutenda kwakarurama, uye zvinopesana nezvakaunzwa nevatumwa (rugare nemakomborero aAllah ngazvive pavari): pane zvinotendwa neavo vasingatendi kuti Allah variko munguva ino, sevateveri vaMarx naLenin, nevamwewo vanokoka kukuramba Allah nekusatenda, kunyangwe vakazviti Socialism, Communism, kana Ba'athism, kana mamwewo mazita. Zvirokwazvo pamisimbati yeavo vanoramba Allah pane wekuti: hakuna Mwari uye hupenyu hungori zvinhu zvinobatika,

Uye pakati pembiru dzavo: kuramba nyaya yekumutswa kwevakafa, nekuramba kuti kune Paradhiso neMoto, nekuramba zvitendero zvese, uye uyo anotarisa mumabhuku avo nekudzidza zvavanotevedzera anoziva izvi nemazvo. Uye hapana kupokana kuti dzidziso iyi yekutenda inopikisana nezvitendero zvese zvekudenga, uye inosvitsa vanhu vayo kumagumo akaipisisa panyika pano nemuhupenyu hunotevera.

Uye pane izvo zvitendero zvinopikisana nechokwadi: kutenda kwemamwe maSufi kwekuti vamwe veavo vavanodaizwa kuti maAwliya vanobatsirana naAllah pakuronga, uye vane zvavanoronga voita muzvinhu zvepanyika, uye vanovadaidza kuti maAqtaab, nemaAwtaad, nemaAghwaath, nemamwewo mazita

avakagadzirira vanamwari vavo. Izvi iShirk muhuTenzi, uye imwe yemhando dzakaipisisa dzeShirk kuna Allah vekumusoro-soro.

Uyo anofungisisa nezveShirk yevanhu vekare veJahiliyyah achienzanisa neShirk irikupararira pakati pevanhu vemazuva ano; anowana kuti Shirk yemazuva ano yakanyanya kuipa, uye yakakura, uye tsananguro yazvo inotevera seizvi: Kuti vasingatendi vechiArabhu panguva yeJaahiliyyah vaisiyaniswa nezvinhu zviviri: Chekutanga: Kuti havaisanganisa Allah nezvimwe muHutenzi hwavo, asi kusanganisa kwavo kwaive pakunamata; nekuti vaibvuma Hutenzi hwaAllah, vane mbiri nehukuru, vari voga, sekutaura kwavakaita ivo vanorumbidzwa vekumusoro-soro kuti:

{وَلَيْنَ سَأَلْتَهُمْ مَّنْ خَلَقَهُمْ لَيَقُولُنَّ اللَّهُ...}

{Uye kana ukavabvunza kuti ndiani akavasika, zvirokwazvo vachataura kuti: “Allah”...} [Az-Zukhruf: 87]. Uye Allah vekumusoro-soro vakati:

{قُلْ مَنْ يَرْزُقُكُمْ مِّنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ أَمَّنْ يَمْلِكُ السَّمْعَ وَالْأَبْصَرَ وَمَنْ يُخْرِجُ الْحَيَّ مِنَ الْمَيِّتِ وَيُخْرِجُ الْمَيِّتَ مِنَ الْحَيِّ وَمَنْ يُدَبِّرُ الْأَمْرَ فَسَيَقُولُونَ اللَّهُ فَقُلْ أَفَلَا تَتَّقُونَ}

{Taura (iwe Muhammad) kuti: “Ndiani anokupai makomborero kubva kudenga nepasi? Kana kuti ndiani muridzi wekunzwa nekuona? Uye ndiani anoburitsa mupenyu kubva kumufi uye achiburitsa

mufi kubva kumupenyu? Uye ndiani anoronga zvinhu zvese?” Vachataura kuti: “Allah ” Saka taura kuti: “Ko hamutyi here?”} [Yunus: 31]. Uye ndima dzinoreva izvi dzizhinji chaizvo.

Chinhu chechipiri: ndechekuti kusanganisa kwavo Allah nevamwe anamwari venhema mukunamata hakwaive panguva dzese, asi kuti kwaiitika munguva dzekugarika, asi munguva dzekuomerwa vainamata Allah vega, sezvakataurwa naAllah vari kumusoro-soro kuti:

﴿فَإِذَا رَكِبُوا فِي الْفُلِكِ دَعَوْا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ فَلَمَّا نَجَّيْنَاهُمْ إِلَى الْبَرِّ إِذَا هُمْ

يُشْرِكُونَ ﴿٦٥﴾﴾

{Uye kana vachikwira ngarava, vanokumbira (kuchengetedzwa) naAllah vachichenesa kunamata kwavo kwavari, asi pavanovaponesa vachivasvitsa panyika, pakarepo vanobva vasanganisa Allah nezvimwe zvisikwa mukunamata.}

[Al-Ankabut: 65].

Vanosanganisa Allah nezvimwe pakunamata vekupedzisira, zvirokwazvo vakawedzera pane vekutanga pamativi maviri: Rutivi rwekutanga: Kuita shirk muHutenzi kwevamwe vavo . Rutivi rwechipiri: ishirk yavo panguva dzekugarika nedzekuomerwa, sezvinozivikanwa neavo vanosangana navo, uye vanoongorora mamiriro avo, vachiona zvavanoita pamakuva aHussein naAl-Badawi nemamwewo ari muEgypt, uye nepaguva

raEidaroos kuAden, neraHadi muYemen, neralbn Arabi kuSham, neraSheikh Abdul Qadir Jilani kuIraq, nemamwe makuva ane mukurumbira ayo vanhuwo zvavo vakapfurikidza mwero mukuakudza, vachipa kwaari kodzero dzaAllah-vane simba nehukuru- dzakawanda. Uye vanhu vashoma vanovatsiura pane izvi, kana kuvatsanangurira chokwadi cheTawhid iyo Allah vakatumira nayo Muporofita wavo Muhammad, rugare nemakomborero aAllah ngazvive pavari, pamwe nevatumwa vakamutangira, rugare nemakomborero ngazvive pavari. Zvirokwazvo tiri vaAllah uye kwavari ndiko kwatichadzokera.

Uye mune zvinotendwa zvinopikisana nekutenda kwechokwadi panyaya yemazita nemaitiro: kune zvinotendwa nevanhu vakaunza zvitsva muchitendero (bid'ah) veboka reAl-Jahmiyyah, nereAl-Mu'tazilah, neavo vakatevera nzira yavo pakuramba maitiro aAllah, vane simba nehukuru, nekuramba zvakataurwa pamusoro paAllah, vanorumbidzwa, zvemaitiro akakwana, uye nekuvatsanangura, vane simba nehukuru, nemaitiro ezvinhu zvisipo, zvisina hupenyu, nezvisingakwanisiki. Allah vari kumusorosoro zvakanyanya, kure pane zvavanotaura izvi.

Uye mune izvi munosanganisirwa: avo vakaramba mamwe maitiro aAllah uye vachitsinhira mamwe acho; sezviri mukutenda

kwemaAsh'ari. Uye vanhu ava, zvinovamanikidza kuti mune izvo zvavatsinhira pamaitiro, zvive zvakafanana neizvo zvavakatiza pamaitiro avakaramba, uye vakatsanangura humbowo hwawo neimwe nzira. Saka naizvozvo vakapikisana nehumbowo hwemagwaro nehumbowo hwenjere, uye vakapokana mune izvi kupokana kuri pachena.

Asi boka reAhlus-Sunnah wal-Jama'ah: rakatsinhira kuna Allah vanorumbidzwa vekumusoro-soro izvo zvavakatsinhira pachavo, kana izvo zvakatsinhirwa pamusoro pavo neMutumwa wavo Muhammad (rugare nemakomborero aAllah ngazvive pavari) kubva mumazita nemaitiro nenzira yakakwana, uye vakavachenura panyaya yekuvafananidza nezvisikwa zvavo, kuchenura kwakachena kusina kuramba, saka vakaita zvinoenderana nehumbowo hwese, havana kushandura zvazvinoreva kana kuramba, uye vakachengetedzeka kubva mukupokanidzana kwakawira vamwe - sekutsanangurwa kwamboitwa kare.

Iyi ndiyo nzira yeruponeso, nemufaro panyika nemuhupenyu huchauya, uye ndiyo nzira yakatwasuka yakatevedzwa nemaSalaf veUmmah ino nevatungamiri vayo, uye vekupedzisira vavo (veUmmah) havazogadzirike kana kururama kunze kwekunge vatevera izvo zvakagadzirisira vekutanga vavo, izvo zvinova kutevedzera Bhuku (Qur'an)

neSunnah, nekusiya izvo zvinopikisana nazvo. Tinokumbira Allah vanorumbidzwa vari kumusoro-soro kuti vadzosere ummah kugwara rayo rakarurama, uye kuti vawanze mairi vakoki venhungamiro, uye vabatsire vatungamiri vayo nevadzidzi mukurwisa shirk, nekuipedza zvachose, nekuyambira pamusoro penzira dzayo... Zvirokwazvo, ndivo vanonzwa zvose, vari pedyo. Allah ndivo Mupi wekubudirira, uye ndivo vanotikwanira uye ndivo vakanakisisa vekuvimba navo, uye hapana simba kana kugona kunze kwavo. Uye Allah ngavakomborere nekupa rugare kune Muranda wavo nenhume yavo, Muporofita wedu Muhammad, nemhuri yavo, nemaSwahaba avo.

Kupa humbowo pamusoro pemitongo hwemunhu anokumbira rubatsiro kune chinhu chisiri Allah.

Abdul Aziz ibn Abdullah ibn Baz

sn397v5.0 - 01/08/2026

رسالة الحرمين

Message of The Two Holy Mosques

Guidance content for the visitors of the Holy Mosque and
the Prophet's Mosque in languages.

